

Uppdrag till Myndigheten för civilt försvar att anskaffa materiel för en decentraliserad försörjningsberedskap

Regeringens beslut

Regeringen ger Myndigheten för civilt försvar (MCF) i uppdrag att anskaffa materiel i syfte att bidra till att stärka kommunernas och regionernas försörjningsberedskap. MCF ska i genomförandet av uppdraget inhämta synpunkter och erfarenheter från Livsmedelsverket, Socialstyrelsen, Statens energimyndighet (Energimyndigheten), länsstyrelserna och Försvarets materielverk (FMV). MCF ska i genomförandet av uppdraget utgå från de behov som finns eller kan uppstå hos kommuner och regioner i händelse av höjd beredskap och då ytterst krig. I behovsanalysen och bedömningen av vilken typ av materiel som ska anskaffas ska MCF utgå från bedömningar eller underlag från Livsmedelsverket, Socialstyrelsen, Energimyndigheten, och länsstyrelserna.

Den materiel som MCF anskaffar inom ramen för uppdraget ska

- syfta till att stärka försörjningsberedskap i enlighet med definitionen i förordning (2022:524) om statliga myndigheters beredskap, dvs. upprätthålla den försörjning av varor och tjänster som är nödvändig för att trygga befolkningens överlevnad, säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna eller bidra till det militära försvarets förmåga,
- avse kompletterande investeringar i försörjningsberedskap eller investeringar med en nära koppling till försörjningsberedskap och omfattas av den blocköverskridande överenskommelsen från juni 2025 om upprustning av Sveriges totalförsvar, samt

- komplettera insatser inom berörda beredskapssektorer, samt vara ett komplement till befintliga investeringsstöd och annat stöd som avser kommuners och regioners arbete med civilt försvar.

MCF ska ansvara för att den materiel som anskaffas lagerhålls och förvaltas. Materielen ska kvarstå i statlig ägo. I uppdraget ingår att analysera och lämna förslag på hur lagerhållning och tillhandahållande bör organiseras för att möta både kostnadseffektivitet och de krav som höjd beredskap och då ytterst krig medför. I den här delen av uppdraget bör MCF särskilt beakta länsstyrelsernas och de civilområdesansvariga länsstyrelsernas roll. MCF bör även beakta pågående uppdrag och arbete, samt reglering, som rör lagerhållning inom livsmedelsförsörjning, hälso- och sjukvård och energiförsörjning. En utgångspunkt i analysen är att materielen ska kunna tillhandahållas från centrala, regionala eller lokala lager. Beredskapslager bör vidare byggas upp på ett sådant sätt att risken för marknadsstörningar minimeras.

MCF ska i ett inledande skede, i den mån det är lämpligt och möjligt, nyttja befintliga ramavtal som FMV förfogar över. FMV ska bistå MCF i detta. FMV ska i samverkan med MCF tillgängliggöra lämpliga avtal. Arbetet ska löpande återrapporteras till Regeringskansliet (Försvarsdepartementet). MCF ska även, i den mån det är lämpligt och möjligt, nyttja de samordnade ramavtal som Kammarkollegiet upphandlat (fr.o.m. 2027 vid Upphandlingsmyndigheten). Kammarkollegiet och Upphandlingsmyndigheten ska bistå MCF i detta.

MCF ska vid behov föra en dialog med andra berörda aktörer, bl.a. Försvarmakten, Kammarkollegiet, Upphandlingsmyndigheten, Sveriges Kommuner och Regioner, samt relevanta inköpscentraler.

MCF ska löpande informera Regeringskansliet (Försvarsdepartementet) om hur arbetet med uppdraget fortskrider. Uppdraget ska delredovisas senast den 15 september år 2026, 2027 och 2028. När det gäller den del av uppdraget som handlar om att analysera och lämna förslag på hur lagerhållning och tillhandahållande bör organiseras ska myndigheten inkomma med en delredovisning senast den 15 september 2026 och en slutredovisning senast den 15 februari 2027. Uppdraget ska slutredovisas senast den 15 mars 2029 till Regeringskansliet (Försvarsdepartementet).

Kostnaderna för anskaffning ska belasta det under utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap uppförda anslaget 2:4 *Krisberedskap*,

anslagspost 6 *Decentraliserad försörjningsberedskap*. I enlighet med vad som framgår av regleringsbrev för budgetåret 2026 avseende MCF får utgifterna för 2026 uppgå till 500 miljoner kronor. Beloppet kan komma att justeras i regleringsbreven kommande år utifrån erfarenheterna under innevarande år.

Bakgrund

Erfarenheter från Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina har tydliggjort behovet av att skyndsamt stärka robustheten i den samhällsviktiga verksamhet som bedrivs av kommuner och regioner utifrån de påfrestningar som höjd beredskap och då ytterst krig medför. Regeringen har därför i budgetpropositionen för 2026, som har godkänts av riksdagen, föreslagit att ytterligare medel tillförs kommuner och regioner inom ramen för det civila försvaret. En del av det är att en miljard kronor under 2026 har avsatts för investeringar i decentraliserad försörjningsberedskap. Även för åren 2027–2028 beräknas en miljard kronor per år avsättas. Totalt beräknas tre miljarder kronor avsättas för ändamålet. Medlen ska bland annat möjliggöra inköp av materiel för det civila försvarets räkning, som ska kunna användas av kommuner och regioner (prop. 2025/26:1, UO6, bet. 2025/26:FöU1, rskr. 2025/26:111).

MCF:s anskaffning av materiel inom ramen för det här uppdraget är en del av genomförandet av decentraliserad försörjningsberedskap. Andra insatser inom decentraliserad försörjningsberedskap är att medel får användas för ett generellt investeringsstöd till kommunerna på anslag 2:4, samt att medel kan överföras till befintliga investeringsstöd inom andra utgiftsområden som riktar sig till kommuner.

Satsningen på decentraliserad försörjningsberedskap bygger på överenskommelsen från juni 2025 mellan samtliga riksdagspartier om upprustning av Sveriges totalförsvaret. Försvarsberedningen kommer att arbeta vidare med den fortsatta utvecklingen av det militära och civila försvaret.

Skälen för regeringens beslut

Regeringen bedömer att det är ändamålsenligt att en betydande del av investeringarna i decentraliserad försörjningsberedskap sker genom att MCF anskaffar viss typ av materiel som kvarstår i statlig ägo, och som kan användas av kommuner och regioner. På så vis kan materielen användas flexibelt, tillgängliggöras för fler och tillhandahållas där den behövs i en uppkommen situation. En sådan lösning medför också att vissa typer av

materiel, exempelvis sådan materiel som är väldigt kostsam och som kan transporteras till berörda kommuner eller regioner, kan ägas och tillhandahållas av staten. Regeringen bedömer att detta kan vara kostnadseffektivt för viss typ av materiel. MCF har i dag ett system med nationella förstärkningsresurser inom ramen för sitt ansvar som sektorsansvarig myndighet för räddningstjänst och skydd av civilbefolkningen. Regeringen bedömer att detta system bör breddas till att även omfatta viss materiel som behövs för försörjningsberedskap inom fler områden.

På regeringens vägnar



Carl-Oskar Bohlin



Sara Berglund

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM

Justitiedepartementet/INS

Försvarsdepartementet/EM, EMF, ESL, ESS, RS

Socialdepartementet/HC, SL

Finansdepartementet/BA, OFA ESA, OFA K, OFA OU, OFA SFÖ

Klimat- och näringslivsdepartementet/E

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet/DL, JL

Försvarets materielverk

Försvarmakten

Kammarkollegium

Livsmedelsverket

Länsstyrelserna

Myndigheten för totalförsvarsanalys

Polismyndigheten

Post- och telestyrelsen

Socialstyrelsen

Statens energimyndighet

Upphandlingsmyndigheten

Sveriges Kommuner och Regioner